

Innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2024 Transport- og kommunikasjonskomiteen

Norges Handikapforbund ønsker et samfunn der mennesker med nedsatt funksjonsevne kan være fullverdige og likestilte borgere og vi får oppfylt våre menneskerettigheter. Det krever bl.a. at vi kan bruke kollektivtransport som alle andre.

Norges Handikapforbund viser til Stortingets vedtak nr. 1233, 15. juni 2021: «Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer for å sikre at universell utforming av samferdselssektoren innarbeides som et overordnet mål i all transportplanlegging for å oppnå at Norge blir universelt utformet innen 2035.»
Da må vi kunne forvente en satsing som er langt tydeligere.

Universell utforming. Kollektivtrafikk for alle.

**Progr.kat. 21.50 Jernbaneformål, kap. 1352 Jernbanedirektoratet,
post 70 Kjøp av persontransport med tog,
post 72 Kjøp av infrastrukturtenester planlegging av investeringer,
post 73 Kjøp av infrastrukturtenester investeringer**

I dag er det 335 stasjoner på jernbanenettet. Ved utgangen av 2022 var 44 av disse (13,13%) universelt utformet og utbedringstakten er lav gjennom mange år. Vi kan lese at: «Det arbeides med å oppgradere Jaren, Reinsvoll og Ås stasjon til universelt utformet fra 2024.» For Jaren var det budsjettet med ferdig universelt utformet for både 22 og 23. Reinsvoll skulle vært universelt utformet etter budsjettet i 22, og Ås fikk tilskudd til universell utforming i 23. Dette er ingen nysatsing.

Mangel på universell utforming av tog stenger funksjonshemmede ute fra togtrafikken i mange tiår. Også fjerntog bestilt i år mangler universell utforming

NHF ber Stortinget vedta følgende:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at en egen plan for universell utforming av jernbanen inngår i Nasjonal transportplan, herunder spesifisering av tidsfrister, inkludert finansiering og rapportering av utviklingen.
2. Stortinget ber regjeringen kreve at alle nye tog skal være universelt utformet, slik at man blant annet sikrer tilgang til togene, og alle deler av togene, uten hjelp av andre.

Prog.kat. 21.30

I budsjettet opplyses det at ca 900 av ca 7000 holdeplasser langs riksvei ble oppgradert i perioden 2010–2022, slik at de tilfredstiller krav til universell utforming. Det betyr at ca 6000 holdeplasser

ikke er universelt utformet. I tabell 4.3 på side 84 fremgår det at 2 viktige knutepunkter for kollektivtransporten og 26 holdeplasser skal gjøres universelt utformet i 2024. Det er uklart hvor mange knutepunkt som fortsatt ikke er universelt utformet. Dersom man fortsatt skal bruke 25 år på å utbedre 1000 holdeplasser, vil det ta 150 år å utbedre de siste 6000 og vi får et universelt utformet tilbud rundt år 2175.

NHF ber Stortinget vedta følgende

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag i Nasjonal transportplan om at oppgradering til universell utforming på viktige og middels viktige knutepunkt prioriteres.

TT (Tilrettelagt transport)

Prog.kat. 21.40. Kapittel 1330 Særskilte transporttiltak. Post 60 Utvidet TT-ordning for brukere med særskilte behov.

TT er et helt nødvendig alternativ for funksjonshemmede, som på grunn av manglende universell utforming ikke kan ta ordinær kollektivtrafikk. Det er store variasjoner i hvor mye folk i ulike fylker får i sin TT-ordning. Vi ser at flere fylker har slanket sin fylkeskommunale ordning før de søker om den statlige utvidede TT-ordningen, selv om dette er i strid med regelverket for den utvidede ordningen. NHF mener det er på høy tid at nasjonale myndigheter stiller krav til de fylkeskommunale ordningene, med krav til både reisetilbud og egenandeler. Når Samferdselsdepartementet nå arbeider med å endre retningslinjene, må dette ikke medføre redusert bevegelsesfrihet for de som er inne i ordningen. Skal flere inn, må deres reisetilbud sikres med friske midler, eller med klarere krav til TT-grunnlaget i de fylkeskommunale ordningene.

NHF ber Stortinget vedta følgende:

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å rettighetsfeste den utvidede TT-ordningen, og fremme forslag om dette senest høsten 2024.
- Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med å få på plass nasjonale retningslinjer for fylkeskommunale TT-ordninger. Ordningene må sikre TT-brukere reell bevegelsesfrihet. I dette arbeidet skal paraplyorganisasjonene for funksjonshemmede sikres reell brukermedvirkning.
- Gjøre den utvidede TT-ordningen landsomfattende som en statlig ordning

Trygge fortau – El-sparkesykler

Prog.kat. 21.30. Kapittel 1320 Statens vegvesen. Post 28 Trafikant- og kjøretøytilsyn

I følge TØI-rapporten "Elsparkesykler og tilgjengelighet i bymiljø, 1944/2023", opplever 2/3 av bevegelsehemmede og synshemmede å bli svært utrygge, eller utrygge, i møte med elsparkesykler

på fortau. Halvparten av bevegelseshemmede og synshemmede sier at parkerte elsparkesykler er en hindring. For funksjonshemmede utgjør villparkering og kjøring på fortau med elsparkesykler (liten elektrisk motorvogn), både en betydelig fare og en hindring for å ta i bruk byrommet.

NHF ber Stortinget vedta følgende:

- Stortinget ber regjeringen innføre, eller fremme forslag om, nødvendige tiltak for å innføre bruksforbud for liten elektrisk motorvogn på fortau og gangveier.
- Stortinget ber regjeringen innføre, eller fremme nødvendige forslag om, parkeringsforbud på fortau og i gangsoner utenfor oppmerkede plasser for liten elektrisk motorvogn.

Parkering

Prog kat. 21.40 Kapittel 1332, Post 66

Parkeringspolitikk nevnes som et viktig tiltak for å nå nullvekstmålet, men ikke som et virkemiddel for å oppnå mobilitet og likestilling for funksjonshemmede. Færre parkeringsplasser gir større press på HC-plassene og personer med behov for bil, vil risikere å stenges ute fra flere nye boligprosjekter og sentrumsområder.

NHF ber Stortinget vedta følgende:

- **Stortinget** ber regjeringen iverksette en undersøkelse av hvordan redusert tilgang til parkering påvirker likestilling og deltakelse for funksjonshindrede i samfunnet.

Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Nestleder Magnhild Sørbotten, mobil 916 12 875, magnhild7@gmail.com

Norges

Handikapforbund, 09.10.2023